

OVER DE HOUTMARKT VAN VANDAAG EN MORGEN

Van 11 tot 14 oktober van dit jaar vergaderde in Genève het Houtcomité, beter bekend als het „Timber Committee”. Het is de jaarlijkse vergadering waarop vertegenwoordigers van vrijwel alle landen in Europa, van Rusland, de USA en Canada, vertegenwoordigers van zowel de overheid als het bedrijfsleven, zich bezig houden met de houtmarkt van vandaag en van morgen. Dit Bos en Hout Bericht vertelt in het kort over enkele belangrijke kwesties die in Genève werden besproken.

Over de organisatie van de conferentie.

Het Timber Committee is een instelling van de Economic Commission for Europe, een onderdeel van de Verenigde Naties. De jaarlijkse vergaderingen van het Timber Committee vinden plaats in het prachtig gelegen Volkenbondpaleis in Genève. Ze worden voorbereid door het uitstekend functionerende secretariaat onder leiding van Tim Peck.

Dit jaar namen 95 gedelegeerden uit 27 landen, verder vertegenwoordigers van 8 internationale organisaties aan de vergaderingen deel.

De Nederlandse delegatie bestond uit de heren Breet van het Ministerie van Economische Zaken (hoofd van de delegatie), Sipkens van het Staatsbosbeheer, de

heren Bolt, Nielsen, De Boer en Bosdijk van de Nederlandse Houtbond en Van der Meiden van de Stichting Bos en Hout. Als voorzitter werd herkozen Säglitz van de Duitse Democratische Republiek terwijl Van der Meiden als vice-voorzitter werd herbenoemd.

Wat de delegaties betreft: Vrijwel alle Europese landen waren vertegenwoordigd, verder de Sovjet-Unie en een tweetal van zijn republieken, de Oekraïne en Byelo-Rusland, voorts de USA en Canada.

De agenda was zeer uitgebreid. De belangrijkste punten echter waren de ontwikkelingen op de markt van hout en houtprodukten en, afzonderlijk daarvan, de situatie rond tropisch bos en tropisch hout. Het zijn deze onderwerpen

waarmee dit Bos en Hout Bericht zich bezighoudt.

Ieder jaar weer concentreert de aandacht tijdens de bijeenkomst van het Timber Committee zich op de discussie over de markten van rondhout, gezaagd hout en plaatmaterialen. De wijze van behandeling is al jaren dezelfde: Een vertegenwoordiger van het secretariaat van het Timber Committee vertelt over de ontwikkelingen in het voorgaande jaar en geeft voorspellingen over de markt in het lopende en het komende jaar. Hij doet dat aan de hand van cijfers die kort tevoren door de lidstaten van het Timber Committee zijn ingediend. Vervolgens geven vanaf het podium deskundige panel-leden, meestal drie uit verschillende landen, een overzicht van hoe zij tegen de situatie aankijken. Tenslotte vindt dan een algemene discussie plaats. De inleidingen door het secretariaat zijn in de regel nogal analytisch. De inbreng van de panel-leden is zeer verschillend. Nederland heeft in de loop der jaren vele panel-leden geleverd. Dit jaar was dat alleen de heer Harald Nielsen, in het panel over gezaagd naaldhout, en die deed dat weer voortreffelijk. Zoals hij het deed, hoort eigenlijk elk panel-lid zijn verhaal te houden: Een algemeen overzicht van de markt, internationaal gericht, analyserend, kritisch, vragen stellend aan bepaalde landen, aangevend welke belangrijke trends zijn te signaleren.

De discussie over de markt van gezaagd

naaldhout en naaldhoutstammen

Uit tabel 1 blijkt dat in Europa in zijn totaliteit het verbruik van gezaagd naaldhout in 1988 bijna 3,5% hoger zal liggen dan in 1987, dankzij een gestegen productie en, in mindere mate, een toegenomen invoer. De uitvoer is teruggelopen. In 1989 verwacht men een lichte teruggang in de productie, een duidelijke teruggang in de invoer en enige teruggang in het verbruik. Deze trends doen zich ook voor in de Europese Gemeenschap. Veel duidelijker is de teruggang in het verbruik, zowel in 1988 als in 1989, in de USA. Opvallend is ook de sterke daling in productie en uitvoer van Canada. Ook goed om te letten op de hoge importbehoefte van de Europese Gemeenschap, meer dan 50% van het verbruik.

Zoals al gezegd, onze landgenoot Nielsen heeft een uitstekende inbreng geleverd in de discussie over gezaagd

Vezelhout wordt steeds belangrijker

naaldhout en over naaldhoutstammen. Nielsen noemde de marktontwikkeling goed uitgebalanceerd, dankzij de stijgende vraag; was die er niet dan zouden Zweden en Finland met overschotten zitten. Hij gaf een interessant overzicht van de situatie per land. Daarbij wees hij onder meer op de sterk groeiende thuismarkt van de Noordepese landen,

zoals ook tot uitdrukking komt in tabel 1. De voorraden dalen, op de binnenlandse markt worden betere prijzen verkregen, maar de rondhoutvoorziening blijft een probleem. Hij wees op de toenemend sterke positie van geïntegreerde bedrijven, ondernemingen waar zowel pulp en papier als gezaagd hout wordt geproduceerd. Ongeveer 20% van de

productie van gezaagd hout in Noord-Europa vindt nu in geïntegreerde bedrijven plaats. Deze maken hun winsten in de laatste jaren overwegend in de pulp- en papiersector. Nielsen signaleerde een belangrijke structurele ontwikkeling: Vezelhout, vooral papierhout, wint op de rondhoutmarkt sterk aan betekenis ten koste van zaaghout.

Voor de toekomst van de export van gezaagd hout ziet hij een dominerende rol weggelegd voor Noord-Amerika en Rusland. In het laatstgenoemde land is sprake van een zeer grote binnenlandse vraag. Volgens Nielsen zou, als dit land 30 tot 40 miljoen m³ gezaagd hout meer zou produceren, dit vlot op de binnenlandse markt kunnen worden afgezet. Hij wees op het zeer lage percentage van de productie dat wordt uitgevoerd, zoals ook uit tabel 1 blijkt. Voor de Sovjet-Unie is de thuismarkt dus veel en veel belangrijker dan de export. Canada daarentegen is juist sterk van export afhankelijk.

Een Finse vertegenwoordiger in het panel, Snall, wees er op dat de rondhoutprijzen nu 20% hoger liggen dan 2 jaar geleden. Dit geeft een sterke opwaartse druk op de prijs van gezaagd hout. Het gevolg is dat prijzen voor gezaagd hout 5 à 10% hoger liggen dan vorig jaar. De zagerijen in Zweden en Finland draaien op volle capaciteit voorzover tenminste de voorziening met rondhoutstammen voldoende is. En dat is niet steeds het geval! Zo is in het noorden van Finland vooral een gebrek aan grenen rondhout. De voorziening met sparrerrondhout (vuren) is beter. De voorraden gezaagd hout nemen al twee tot drie jaar af; ze vormen nu 20% van de jaarproductie, voorheen een derde. Bij de daaropvolgende discussie gaf Canada een verklaring voor zijn lagere productie in 1988 en 1989. Oorzaken zijn een achteruitgang in de start van nieuwe woningen in Noord-Amerika, een versterking van de Canadese tegenover de US-dollar en hogere prijzen voor rondhout op stam. Vooral in British Columbia zijn door die hogere houtprijzen bedrijven in de problemen gekomen, en dat heeft al tot sluitingen geleid.

De discussie over de markt van gezaagd

loofhout

Zoals uit tabel 1 blijkt biedt de markt van gezaagd loofhout in Europa een rustig beeld. De tabel laat ook zien dat de EG ruim 80% van zijn behoefte moet invoeren. Daarvan is 58% tropisch. De EG is een zeer grote importeur van loofhoutstammen, in 1987 5.653.000 m³ waarvan 54% tropisch. Van de totale Europese invoer neemt zij 92% voor haar rekening. In 1988 en 1989 zal de invoer naar verwachting enkele procenten lager liggen. Door Noord-Amerika wordt slechts 750.000 m³ (1989 550.000 m³) ingevoerd, waarvan 90% door Canada. De discussie over de loofhoutmarkt was

Tabel 1*

	Gezaagd naaldhout (x 1000.000 m ³)											
	Productie			Invoer			Uitvoer			Behoefte*		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
EG (12)	21,9	23,0	23,0	24,2	25,2	24,0	2,8	2,9	2,8	43,0	45,2	44,2
N.Europa	21,1	21,2	21,0	0,9	0,7	0,7	12,6	12,1	11,6	9,9	10,4	10,4
Europa tot.	70,8	72,2	72,0	29,3	30,2	29,0	21,7	21,4	20,7	78,9	81,5	80,7
USSR	102,0	105,0	105,0	-	-	-	7,8	8,0	8,2	94,3	97,0	96,8
USA	88,3	85,0	80,5	34,8	32,6	30,9	5,8	7,3	6,4	117,3	110,2	105,0
Canada	61,0	60,0	55,0	0,7	0,7	0,7	41,3	41,0	37,0	20,3	19,5	18,8
	Gezaagd loofhout (x 1000.000 m ³)											
	Productie			Invoer			Uitvoer			Behoefte*		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
EG (12)	8,4	8,6	8,7	6,1	6,2	6,2	1,6	1,6	1,7	12,9	13,3	13,1
N.Europa	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	-	-	-	0,4	0,4	0,4
Europa tot.	17,6	18,0	17,9	6,6	6,7	6,7	2,8	2,9	3,0	21,3	21,8	21,7
USA	17,6	20,1	19,1	1,2	1,1	0,9	1,9	3,2	2,6	17,0	18,0	17,5
Canada	1,0	1,0	1,0	0,8	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	1,5	1,3	1,2

* Voor alle tabellen geldt dat ze gebaseerd zijn op cijfers voor het ECE/FAO Timber Committee. In de behoeftcijfers zijn voorraadmutaties verwerkt.

Tabel 2

	Triplex (x 1000.000 m ³)											
	Productie			Invoer			Uitvoer			Behoefte		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
EG (12)	1,6	1,6	1,6	3,3	3,5	3,4	0,8	0,9	0,9	3,8	4,2	4,1
N.Europa	0,7	0,7	0,7	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Europa tot.	3,2	3,2	3,3	3,9	4,0	3,9	1,6	1,6	1,6	5,5	5,6	5,6
USSR	2,3	2,3	2,4	-	-	-	0,5	0,4	0,4	1,8	1,9	2,0
USA	19,5	19,2	18,7	1,8	1,5	1,5	0,8	0,9	0,8	20,5	19,8	19,4
Canada	2,2	2,2	2,0	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	2,0	2,0	1,7
	Spaanplaten (x 1000.000 m ³)											
	Productie			Invoer			Uitvoer			Behoefte		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
EG (12)	15,5	16,1	16,3	5,1	5,4	5,3	3,4	3,6	3,7	17,1	17,9	18,0
N.Europa	1,9	1,9	1,9	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	1,6	1,6	1,6
Europa tot.	24,6	25,5	26,1	6,0	6,3	6,1	5,4	5,6	5,8	25,2	26,0	26,4
USSR	7,6	7,8	7,8	-	-	-	0,4	0,4	0,4	7,2	7,5	7,4
USA	8,4	8,3	8,0	1,1	1,2	1,1	0,3	0,4	0,2	9,1	9,2	8,9
Canada	3,0	3,1	3,3	0,1	0,1	0,1	0,9	0,9	1,1	2,2	2,3	2,3
	Vezelplaten (x 1000.000 m ³)											
	Productie			Invoer			Uitvoer			Behoefte		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
EG (12)	1,4	1,6	1,9	1,4	1,4	1,3	0,7	0,7	0,9	2,1	2,2	2,3
N.Europa	0,8	0,8	0,8	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6
Europa tot.	4,2	4,5	4,8	1,8	1,8	1,7	1,4	1,4	1,6	4,7	4,9	5,0
USA	5,1	5,2	4,8	0,7	0,6	0,6	0,3	0,5	0,3	5,5	5,3	5,1
Canada	0,8	0,8	0,8	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,8	0,8	0,8

beperkt in tijd en in niveau. De leden van het panel gaven nauwelijks een algemeen beeld, een visie op het marktgebeuren in algemene zin. Ze verloren zich voornamelijk in beschouwingen over de ontwikkeling in hun eigen land.

De discussie over de platenmarkt

Uit tabel 2 blijkt hoezeer de triplexmarkt een USA-markt is en de spaanplatenmarkt een Europese! Er is in Europa sprake van een redelijke ontwikkeling van het verbruik en van de produktie van alle plaatmaterialen, zoals blijkt uit de tabel. Voor de USA geldt dat niet, daar is sprake van een geleidelijke teruggang in produktie en behoefte. De Duitse Bondsrepubliek is en blijft de grote spaanplatenproducent in Europa. De Duitse woordvoerder wees erop dat zijn land ongeveer een derde van de produktie en van het verbruik van heel Europa voor zijn rekening neemt. In 1987 nam de Duitse produktie met 2,3% toe tot 6,2 miljoen m³. In 1988 zal dit verder zijn gestegen tot 6,3 à 6,4 miljoen m³. Ook voor 1989 zijn de prognoses optimistisch. Men schrijft de toenemende vraag vooral toe aan een herstel in de bouwsector. Overigens is Duitsland nog steeds een netto-importeur van spaanplaat. Speciale aandacht werd besteed aan ontwikkelingen bij de produktie van medium density fibre board (MDF). Daarvoor is nu een produktiecapaciteit in Europa in aanbouw die tot een sterke verhoging van het aanbod zal leiden. Men verwacht in platenkringen dat dit type plaat meer met gezaagd hout dan met spaanplaten zal gaan concurreren. In hoeverre hier de wens de vader van de gedachte is valt vooralsnog moeilijk vast te stellen.

De discussie over de markt van vezelhout

Vezelhout, grondstof voor de pulpindustrie en de spaan- en vezelplatenindustrie, bestaat uit rondhout en uit resthout, d.w.z. chips en houtafval. Het verbruik van vezelhout in Europa exclusief Rusland is in 1987 ten opzichte van het voorgaande jaar met 2,9% gestegen. De invoer van rondvezelhout steeg met maar liefst 13,9%, die van resthout met 6,1%. De export van rondhout daarentegen nam af met 7,3% terwijl die van resthout met nauwelijks 1% steeg. De produktie van vezelhout ging ook in 1986 en 1987 steeds verder omhoog. In de USA was dat overigens nog meer het geval dan in Europa. De voorraden zijn erg gedaald. Produktie en verbruik bestaan in Europa voor 75% uit rondhout en voor 25% uit resthout. In de USA zijn die cijfers 62 en 38%. De uitvoer van de Europese landen is voor 70 tot 80% rondhout, die van de USA vrijwel uitsluitend resthout. Uit tabel 3 blijkt dat de behoefte van Europa aan vezelhout ook na 1987 sterk blijft stijgen. Dit zal volledig uit een verhoging van de eigen produktie moeten

komen omdat, zoals de tabel duidelijk laat zien, de invoer alleen maar terugloopt en de uitvoer relatief nog meer, in 1988 met maar liefst 10% ten opzichte van 1987. Die vermindering van de uitvoer komt in belangrijke mate door ontwikkelingen in Noord-Europa en in het midden van ons werelddeel waar vooral Tsjecho-Slowakije en Polen een sterk verminderende export vertonen. De delegaties van die landen lieten er in Genève geen twijfel over bestaan dat ze hun eigen hout steeds meer zelf nodig hebben. Opvallend in de tabel is ook de netto-uitvoer van vezelhout van de EG, ongetwijfeld hoofdzakelijk met bestemming Noord-Europa. Men kan uit de cijfers afleiden dat de EG zelfvoorzienend is wat betreft vezelhout, maar dan moet men wel tegelijk bedenken dat de EG relatief weinig (vezelhout verwerkende) pulpfabrieken heeft. Met uitzondering van

Spanje en Portugal moeten de EG-landen hun behoefte aan papierpulp, met name cellulose, voor een groot tot overgroot deel door invoer van buiten de EG dekken. Wat Noord-Europa betreft het volgende: Finland voerde in 1987 bijna 17% van zijn behoefte aan vezelhout in, Zweden ruim 19%. Men verwacht dat die invoer iets zal kunnen dalen bij meer eigen oogst, maar wijst er tegelijkertijd wel op dat de prijzen van vezelhout in Noord-Europa nog verder omhoog moeten wil er substantieel meer gekapt worden, althans voorzover de bosbeheersplannen dat toelaten. Interessant en leerzaam is de situatie in Engeland, beter gezegd het Verenigd Koninkrijk. In dat land neemt de hout-oogst steeds maar toe, dankzij een actief bebossingsbeleid sinds de vijftiger jaren. Er wordt nu 2,5 miljoen m³ vezelhout per jaar geveld en dit zal met 50% toenemen

Tabel 3

	Vezelhout (x 1000.000 m ³)											
	Produktie			Invoer			Uitvoer			Behoefte		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
E.G. (12)												
Rondhout	43,8	45,2		5,6	5,7		6,8	6,7		42,5	44,2	
Resthout	14,9	15,7		2,6	2,5		3,3	3,4		14,3	14,9	
TOTAAL	58,7	60,9	63,6	8,2	8,2	8,3	10,1	10,1	10,2	56,8	59,1	61,8
N.Europa												
Rondhout	52,1	55,1		13,5	12,9		1,9	1,8		62,7	65,5	
Resthout	15,3	15,6		1,7	1,7		0,9	0,7		16,5	16,7	
TOTAAL	67,4	70,7	72,2	15,2	14,6	13,7	2,8	2,5	2,1	79,2	82,2	83,9
Europa totaal												
Rondhout	126,4	131,2		23,0	22,4		12,5	11,7		131,6	137,1	
Resthout	39,8	41,3		5,4	5,4		5,0	4,8		44,6	46,1	
TOTAAL	166,2	172,5	177,1	28,4	27,8	27,0	17,5	16,5	15,8	176,2	183,2	188,4
USA												
Rondhout	132,8	136,5		-	0,2		-	0,2		132,8	136,5	
Resthout	81,1	81,8		0,9	1,6		4,4	6,2		77,6	77,1	
TOTAAL	213,9	218,3	220,2	0,9	1,8	1,6	4,4	6,4	6,4	210,4	213,6	215,4

Tabel 4 (x 1000 m³)

Nederland	Produktie			Invoer			Uitvoer			Behoefte		
	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89	'87	'88	'89
Zaaghout												
naaldhout	230	230	230	79	80	80	10	10	10	299	300	300
loofhout	280	280	280	247	245	240	26	25	25	501	500	495
Vezelhout	721	760	760	383	375	375	727	670	670	353	463	465
rondhout	472	480		155	145		347	300		257	323	
resthout	249	280		228	230		380	370		96	140	
Gezaagd hout												
naaldhout	164	165	165	2226	2330	2175	115	117	107	2264	2355	2250
loofhout	223	225	225	969	900	970	255	245	230	953	965	965
Platen												
triplex	15	15	15	598	620	590	52	50	50	576	570	540
spaanplaten	40	40	40	565	565	595	54	60	60	551	575	575
vezelplaten	-	-	-	199	210	210	23	25	25	176	185	185

tot het eind van deze eeuw. Er zijn recent grote investeringen in pulpfabrieken gedaan, vooral door Scandinaviërs. Volgend jaar zullen nog enkele nieuwe fabrieken worden gestart. Door dit alles dreigt, aldus de Engelse woordvoerder, over een paar jaar zelfs een tekort aan sparrehout. De platenfabrieken zullen de eersten zijn die dat gaan merken omdat de papierindustrie meer voor het vezelhout kan betalen. De export van vezelhout naar Zweden zal drastisch verder afnemen.

De Nederlandse markt

Volledigheidshalve zijn in tabel 4 de door Nederland aan het Timber Committee verschaftte cijfers vermeld. Opvallend is de aanzienlijke export van vezelhout, zowel rondhout als resthout. Het gaat hier in sterke mate om hout dat ongeschikt is voor de fabricage van papierpulp. Het vindt nu zijn weg in de Duitse en vooral de Belgische platenindustrie, een industrie die in ons land nauwelijks voorkomt zoals blijkt uit de productiecijfers voor spaan- en vezelplaten.

Tropisch bos en tropisch hout

Een speciaal en belangwekkend agendapunt van de vergadering van het Timber Committee vormde tropisch hout. In dit verband was ook het ITTO, de Internationale Tropisch Hout Organisatie, bij de conferentie vertegenwoordigd. Milieuorganisaties als het Wereldnatuurfonds en Friends of the Earth hadden aangekondigd eveneens vertegenwoordigers te sturen maar deze zijn niet op komen dagen.

Het Timber Committee heeft in opdracht van het ITTO een nieuw overzicht gemaakt van de situatie op de markt van tropisch hout in het ECE-gebied, d.w.z. Europa, Rusland en Noord-Amerika. Het is een belangwekkende studie geworden. Daarover straks meer.

De meest indringende discussies over tropisch bos en tropisch hout vonden in de avonduren en in de wandelgangen plaats, waarbij ook de Nederlandse delegatie zich niet ontbetuigd liet. Dat was ook begrijpelijk want het voorstel van de Nederlandse Houtbond en haar Engelse zusterorganisatie om een invoerheffing op tropisch hout in te stellen heeft in brede kring aandacht getrokken, zij het zeker niet alleen instemming. Tegenstanders zijn in verschillende kampen verdeeld. Er is een categorie die het met de heffing op zich wel eens is maar problemen ziet bij de besteding van gelden, er is een andere categorie die van een heffing in principe niets wil weten. Dat is in de vergadering zelf niet zo gezegd en in feite is de heffing daar nauwelijks ter sprake geweest. Een vertegenwoordiger van de Engelse houtimporteurs gaf mede namens de Nederlandse Houtbond een toelichting op hun voorstel. De Nederlandse delegatieleider deelde het standpunt van de Nederlandse regering mee,

dat er op neerkomt dat het voorstel van de Houtbond nog in onderzoek is. Het Secretariaat van de UCTB, de vereniging van EG-importeurs van tropisch hout, legde ook een zeer voorzichtige verklaring af in de zin van: Interessant maar we moeten het nog bestuderen. Dat was opvallend omdat de UCTB tijdens een recente vergadering in Hamburg zich juist wel positief over het Nederlands-Engelse voorstel had uitgelaten. Het standpunt van de producentenlanden, in Genève helaas niet vertegenwoordigd, bleef onduidelijk. Terug naar het rapport van het Timber Committee.

Belangwekkender dan het voor insiders niet veel nieuws opleverende cijfermateriaal is de indringende analyse die van de markt wordt gegeven. Dit heeft tot een aantal conclusies geleid; in een deel daarvan zijn uitspraken gedaan die sterk omstreden en bestreden werden, ook door de Nederlandse delegatie. Hieronder volgen, kort samengevat, enkele van de conclusies:

– De invoer van tropisch hout in de periode 1976-1986 was weliswaar 65% groter dan in de 10 jaren daarvoor, maar toch was sprake van een sterke afzwakking. Zowel factoren aan de vraag- als aan de aanbodkant maken het onwaarschijnlijk dat in de nabije toekomst sprake zal zijn van een hernieuwde expansie in de invoer van tropisch rondhout, gezaagd hout en triplex in Europa.

– Sinds 1976 is toenemend sprake van factoren die de markt onzeker maken: invloed van inflatie op kosten, koersschommelingen, vrachtkosten, politieke en economische invloeden op de beschikbaarheid van hout, kwaliteitsvermindering door uitputting van houtbronnen, overheidsstrategie in de producentenlanden, etcetera.

– MDF wordt beschouwd als een belangrijke bedreiging voor tropisch hout bij grootschalige toepassingen. Dit geldt vooral voor de markt van dun tropisch triplex.

– Het zoeken naar alternatieve tropische soorten is in sterke mate mislukt door, ten eerste, het falen van producenten en importeurs bij het introduceren van nieuwe soorten ondanks het feit dat het noodzakelijke houtonderzoek volledig was afgerond en, ten tweede, doordat producenten zelden tot een organisatie zijn gekomen die nodig is om de soorten in commerciële hoeveelheden en kwaliteiten ter beschikking te stellen. *(Hierbij wordt volledig voorbij gegaan aan de grote invloed van de gebruiker op de mogelijkheden tot introductie van nieuwe soorten – vdM).*

– De handel is het er in sterke mate over eens dat acties van milieu-organisaties tegen tropisch hout (of althans hun zorgen om het tropische bos) terecht zijn. Vooral in Europa dreigen dergelijke acties en de handel heeft gefaald om met logische en redelijke argumenten een klimaat te scheppen waarin dergelijke acties zouden kunnen worden afgewend. *(In de eerste plaats zal de handel het met*

deze ongenueanceerde conclusie over „terechte acties“ zeker niet eens zijn, verder wordt wel erg makkelijk heenge-stapt over de gedrevenheid van de milieu-beweging die moeilijk tot een compromis leidt – vdM).

– Pogingen van tropische producenten om aan hun produkten waarde toe te voegen door verwerking in eigen land worden door de handel als een logische stap beschouwd. Ze hebben echter kritiek op de producenten omdat deze de noodzakelijke investeringen plegen zonder rekening te houden met de eisen op hun afzetmarkten. *(Dit lijkt een wel erg generaliserende conclusie – vdM).*

– Het zou gevaarlijk zijn voor de Europese handel om de veranderende en groeiende vraag naar tropisch hout elders te onderschatten. Daarbij gaat het vooral om Japan, China en de thuismarkten van de producentenlanden zelf. – De producenten van tropisch hout zijn zo ver verwijderd van de eindverbruiker dat dit dringend vraagt om meer onderzoek naar en informatie over de ontwikkelingen op de markten van eindprodukten. *(Dat is nu precies wat de Stichting Bos en Hout nastreeft met haar hout-stroomonderzoek – vdM).*

De verschillende lidstaten van het Timber Committee kunnen hun bezwaren tegen de tekst van de studie in de komende maanden in Genève indienen. Op verzoek van de Nederlandse delegatie, overigens gesteund door de anderen, zal het secretariaat de conclusies met een omstreden karakter, conclusies met implicaties voor politiek en beleid waarover men het allerminst eens is, uit de tekst verwijderen of met de uiterste behoedzaamheid formuleren.

Algemene conclusies

Nooit zal een grote bijeenkomst verlopen zonder kritiek van de deelnemers op organisatie en verloop van de discussies. Dat geldt uiteraard ook voor de bijeenkomsten van het Timber Committee. Er is ongetwijfeld nog een en ander te verbeteren en te moderniseren. Maar dat alles neemt niet weg dat ik de jaarlijkse bijeenkomsten van dit Houtcomité tot de meest waardevolle internationale conferenties reken die ik ken. Ze worden door het secretariaat uitstekend voorbereid, dat secretariaat beschikt over recent, vrij volledig cijfermateriaal dat essentieel is voor een goede discussie, de discussies zijn aktueel en het verslag wordt nog tijdens de conferentie vastgesteld. De vergaderingen van het Timber Committee winnen in mijn ogen extra aan belang omdat de delegaties, beperkt in omvang, in het algemeen zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van zowel overheid als bedrijfsleven. Dat geldt ook voor de Nederlandse delegatie. Dat schept een band die alleen maar nuttig effect kan sorteren.

Ir. H. A. van der Meiden